

ХОТЕЛ-ЧУДО

текст публикуван в Блистър през Юли 2010

<http://www.blistermagazine.com/review/hotel-chudo>

Ходенето до Холандия е почти синоним на ходенето до Амстердам. А как ли може и да подозира човек, че съвсем близко до меката на марихуаната, проститутките и гей баровете се намира едно малко градче с нескромна история. Добре дошли в Заандам (Zaandam). Освен, че претендира за титлата на мястото, където е възникнало първото фабрично производство, в Европа поне, градчето е известно и като люлка на една традиционна, автентична и специфична холандска архитектура. Заандам е за Холандия това, което Трявна или Копривщица са за България. Както и в Трявна наскоро бе построен огромен хотел над града, така и в Заанстад скоро ще отвори врати нов хотел от веригата 'Golden tulip'. Приликите не спират само дотук. Влечението към "автентичното", разбира се, е не само български феномен. Но проекта за новия хотел в Заандам обръща нова страница в разбирането за оригиналност. Архитектурното бюро Molenaar & Van Winden Architecten е използвало за градивен елемент на фасадата облика на традиционната заанска къща. Търсенето на връзка с архитектурната история на града обаче не е кулминирало в някое местно "Царско село" или комплекс "Манастира". Скупчването на традиционните къщички една върху друга създава нова форма, носител на един по-интересен облик от сбора на отделните си части. Сградата става една закачка, дори може би усмиване на стремежа към автентичност. Явно архитектите са решили да не приемат буквално изискването за "вписване" в историческата среда. По-скоро те са използвали елемент от старите къщи, предната им фасада, за да създадат сградата с ново значение. Проекта прави препратки към традиционни архитектурни форми, но и не спира до там. Целта не е била сградата да бъде "традиционна, автентична или

историческа”. И точно затова тя е оригинална. Сданието е кич, но и надхвърля кича. Баналността на референцията “традиционна архитектура” е изплзвана, за да създаде сграда отричаща копирането и прославяща свободната интерпретация. И въображение. Тази сграда е пресен пример на тенденцията на създаване на моно-тематични и лесно разпознаваеми градски среди. Основната роля на фасадата е изграждането на илюзия, разказването на истории. Интериорът в този случай има второстепенна роля и представлява стандартното хотелско разпределение, което може да бъде видно във всяко кътче на света. Подобни са проектите на казината в Лас Вегас (особенно Ню Йорк-Ню Йорк) или тематичните паркове в Китай където биват копирани цели италиански села, поне външно. Голяма разлика е, че тук не става дума за копие, а за миш-маш от съвсем банални съставки. Пренареждане на до болка познати елементи. Такова едно пренареждане може да има смисъл само когато крайният продукт е нов тип архитектура, а не бледо подражание на миналото. Такъв тип архитектура си има своята история/фабула, която е различна от тази на елементите заети от миналото.

Мъчейки главата си се питам дали не е възможна нова интерпретация на копривщенските чардаци или тревненските каменни покриви.